

Relevant retsvidenskab formidlet på fair vilkår

Trzaskowski, Jan

Document Version

Final published version

Published in:

Aktuel jura

Publication date:

2017

License

Unspecified

Citation for published version (APA):

Trzaskowski, J. (2017). Relevant retsvidenskab formidlet på fair vilkår. *Aktuel jura*, 1, 3.

[Link to publication in CBS Research Portal](#)

General rights

Copyright and moral rights for the publications made accessible in the public portal are retained by the authors and/or other copyright owners and it is a condition of accessing publications that users recognise and abide by the legal requirements associated with these rights.

Take down policy

If you believe that this document breaches copyright please contact us (research.lib@cbs.dk) providing details, and we will remove access to the work immediately and investigate your claim.

Download date: 01. Jul. 2025



| Aktuel Jura 2017/18

PERSONDATAFORORDNINGEN:

*Har du brug for en
databeskyttelsesrådgiver?*

af advokat, partner
Jesper Langemark,
Bird & Bird.

side 7

NY MARKEDSFØRINGSLOV:

*Er der noget nyt under
solen?*

af professor emeritus
Peter Møgelvang-Hansen,
Juridisk Institut, CBS.

side 13

ALDERSDISKRIMINATION:

*Tilknytningsbegrundet
diskrimination*

af adjunkt, ph.d.
Christian Højer Schjøler,
Syddansk Universitet.

side 17



ExTuto
PUBLISHING
www.extuto.com

Nye bøger fra Ex Tuto Publishing:



Aktuel Jura

Dette katalog er udgivet i september 2017 af Ex Tuto Publishing. Kontakt os på redaktion@extuto.dk.

Kataloget er trykt på Munken Lynx 200 g/m² af Narayana Press, der ligger på Gyllingnæs syd for Odder.

Ved at bruge FSC-certificeret papir støtter vi bæredygtig skovforvaltning.

Ex Tuto Publishing A/S

Toldbodgade 55, 1.

DK-1253 København K

www.extuto.com



Relevant retsvidenskab formidlet på fair vilkår

Hos Ex Tuto Publishing er der fokus på det faglige indhold, godt boghåndværk og den gode læseoplevelse; alt med respekt for læsere, forfattere og miljøet.

Af **JAN TRZASKOWSKI**, redaktør, Ex Tuto Publishing (jan@extuto.dk)

Forlaget Ex Tuto har siden 2005 leveret aktuel og relevant juridisk faglitteratur. Vores bøger produceres i et holdbart, klassisk bogformat af høj håndværksmæssig kvalitet.

Vi arbejder ud fra et princip om Fair Publishing, hvor akademisk litteratur udbydes til rimelige priser, og hvor forfatteren sikres ekstraordinært gode vilkår. Forfatteren beholder rettighederne til sit værk og får hele overskuddet fra bogsalget. Ved brug af FSC-certificeret papir støtter vi ansvarlig skovforvaltning.

Ex Tuto er medlem af Forening for Boghaandværk, som har til formål at udvide kendskabet til bogens fremstilling samt at fremme kvaliteten med hensyn til form, funktion og udførelse.

Forfatterne har fair vilkår

De forfattere, der udgiver på forlaget, er professionelle forskere, advokater og andre jurister, som har ny viden og overblik over et interessant emne, som de gerne vil dele.

Inden bøgerne udgives, er de gennemarbejdet med hjælp fra forlagsredaktører og korrekturlæsere. Når det er relevant, står mere end 50 fagfællebedømmere klar til at vurdere værkets videnskabelige kvalitet i forhold den bibliometriske forskningsindikator (BFI). Retsvidenskabelige forskere sikrer den faglige kvalitet og det pædagogiske niveau.

Trykkeriet sikrer høj kvalitet og lav miljøbelastning

Vores bøger trykkes hos Narayana Press på Gyllingnæs ved Horsens Fjord. Dette prisvindende trykkeri er kendt for at levere klassisk offsettryk med den nyeste teknologi, der skaber grafiske produkter af højeste kvalitet. Narayana Press er miljøcertificeret efter ISO 14001, og alt arbejde søges gennemført, så naturen og miljøet skånes mest muligt.

Narayana Press ligger i tilknytning til et moderne, økologisk landbrug med jerseykvæg, honningproduktion, gartneri og bageri, der sikrer selvforsyning i kloster-samfundet N.U. Yoga Trust.

Bogbinderiet mestrer et fornemt håndværk

Bøger fra Ex Tuto indbindes af det miljøbevidste Buchbinderei S.R. Büge, hvor alt papir fra beskæring genbruges, og hvor spildvarme fra produktionen benyttes til opvarmning.

Bogbinderiet er FSC-certificeret og dermed forpligtet til at overholde grundprincipper for bæredygtigt skovbrug, så sjældne træarter bliver beskyttet og menneskerettighedskrænkelser forebygget.

En læseoplevelse i særklasse

En undersøgelse viser, at 77 % af danskerne foretrækker at læse længere faglige tekster på papir frem for skærm. Det gælder især for yngre og for danskere med lang uddannelse.*

Vi understøtter den gode læseoplevelse gennem omhyggelige valg inden for opsætning, papir og indbinding.

God læselyst!

* Kilde: "Faglig formidling i digitale tekster" (2017), rapport udarbejdet af Bjerg Kommunikation og Megafon.



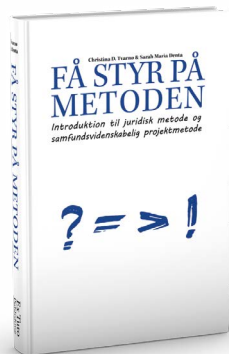
Bestå erhvervsretten!, 4. udg.

John Elling

Bestå erhvervsretten! er skrevet til studerende på landets handelshøjskoler, handelsskoler og finansakademier. Bogen er et værktøj, der giver overblik over erhvervsretten, samt en grundlæggende juridisk viden, der sætter læseren i stand til at forstå og løse juridiske opgaver.

Forfatterens mål er ikke alene at give læseren et værktøj til at bestå erhvervsretten, men i det hele taget at give alle studerende et værktøj til at bestå erhvervsretten med en god karakter.

ISBN: 978-87-92598-43-1 | Udgivet: August 2016
Sider: 336, indbundet | Pris: 250 kr. inkl. moms



Få styr på metoden

Christina D. Tvarnø & Sarah Maria Denta

I denne bog introduceres læseren til juridisk metode generelt og samfundsvidenskabelig projektmetode specifikt i forhold til tværfaglige projekter, der indeholder både jura og økonomi.

Bogen henvender sig til studerende og andre, der har interesse for jura og samfundsvidenskabelig projektmetode, herunder i forbindelse med udarbejdelse af tværfaglige projekter, hvori der indgår både jura og økonomi.

ISBN: 978-87-92598-39-4 | Udgivet: August 2015
Sider: 208, indbundet | Pris: 250 kr. inkl. moms



Werlauffs kompendier, 4. udg.

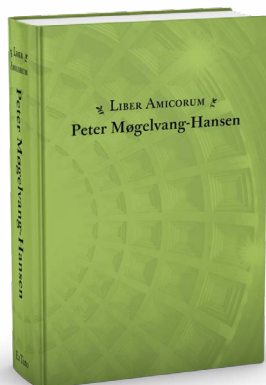
Erik Werlauff

Werlauffs kompendier foreligger nu i 4. udgave. Kompendierne er et værdifuldt værktøj til både praktikere og studerende, som får et opdateret overblik over de behandlede emner. Bogen indeholder otte kompendier:

- Selskabsret
- Kreditret
- Civilproces
- Obligationsret
- Kontraktudarbejdelse
- Vedtægt og ejerftale
- Ledelses- og ejeransvar
- Menneskerettigheder

ISBN: 978-87-92598-44-8 | Udgivet: August 2016
Sider: 800, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms

NYHED!



Liber Amicorum Peter Møgelvang-Hansen

Børge Dahl, Thomas Riis & Jan Trzaskowski (red.)

Studierne i dette festskrift er tilegnet professor Peter Møgelvang-Hansen i forbindelse med hans udnævnelse til professor emeritus ved Juridisk Institut på Copenhagen Business School, hvor han har været ansat siden 1988.

I bogens 34 bidrag behandles aktuelle emner – primært inden for erhvervsretten – af kollegaer og venner fra ind- og udland.

ISBN: 978-87-92598-46-2 | Udgivet: December 2016
Sider: 576, indbundet | Pris: 595 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



Aftalelovens § 36 – fra kontraktfrihed til urimelighedskontrol

Lennart Lyngé Andersen

Bogen beskriver introduktionen af aftalelovens § 36 i 1975, og hvorledes den har virket. Den arkæologiske forankring undersøges, og samtidig er alle trykte afgørelser samt enkelte utrykte analyseret. Forfatteren peger på, at mange fejlagtigt anser urimelighed og rimelighed for komplementære størrelser, og han opfordrer til større bevidsthed om, at § 36 er en urimelighedskontrol. Forfatteren påviser, at § 36's rolle som general-klausul ikke har fungeret, idet bestemmelsen i alt væsentligt har fungeret som en lempelsesregel.

Indtil videre er kun få afgørelser gået videre end regelsættet før 1975 med hensyn til at beskytte den svage part i et kontraktforhold. Bogen undersøger forholdet til de øvrige bestemmelser i aftalelovens kapitel III og V, herunder navnlig forholdet til §§ 31 og 33. Der peges på, at samspillet med § 39 bør undersøges nærmere, navnlig i ansættelsesretlige sager.

Indtil 2014 har bl.a. de hidtidige processuelle regler medført mange sager ved domstolene, herunder Højesteret, men der rejses spørgsmål om, hvorvidt de nuværende regler betyder, at § 36-sager fremover vil blive enlige svaler i Højesteret.

ISBN: 978-87-420-0012-0 | Udgives: Januar 2018 | Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

NYHED!



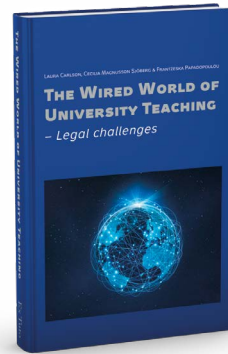
Skriftlig jura – den juridiske fremstilling

Thomas Riis & Jan Trzaskowski (red.) m.fl.

Den juridiske fremstilling behandles ud fra fire vinkler: det juridiske fagområde, teoretisk jura, praktisk jura og juraens kilder og sprog.

I bogens 27 kapitler behandles bl.a. den juridiske metode og andre væsentlige aspekter af retsvidenskaben samt udarbejdelsen af forskellige juridiske dokumenter, herunder dommen, responsummet, betænkningen, aftalen samt afhandlinger og andre retsvidenskabelige værker. Endelig behandles juraens sprog og kilder, herunder hvordan man formulerer jura på engelsk, og hvordan man kan kommunikere med iagt.

ISBN: 978-87-92598-23-3 | Udgivet: September 2013
Sider: 671, indbundet | Pris: 450 kr. inkl. moms



The Wired World of University Teaching – Legal Challenges

Laura Carlson, Cecilia Magnusson Sjöberg
& Frantzeska Papadopoulou

The digitalization and commercialization of teaching raise both new and old questions with respect to academic freedom, copyrights to teaching materials, employment rights, open access and data protection, public sector information, and transparency.

When traditional academic learning is challenged, academic freedom and the protections of privacy and moral rights are essential.

ISBN: 978-87-420-0001-4 | Udgivet: August 2017
Sider: 192, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms

NYHED!



Guds og øvrigheds straf – centralmagt og sædelighed i Danmark-Norge

Morten Kjær

Reformationen i 1536 er et af de store brud i dansk historie. Denne retshistoriske fremstilling beskæftiger sig med Reformationens betydning for sædelighedsforbrydelserne i Danmark-Norge. Hvordan regulerede og straffede centralmagten de frivillige seksuelle forhold i Danmark-Norge i perioden 1536-1648?

Bogen er relevant for alle, der interesserer sig for forholdet mellem ret og Reformation og strafferettens historie.

ISBN: 978-87-420-0000-7 | Udgivet: August 2017
Sider: 480, indbundet | Pris: 595 kr. inkl. moms

Har du brug for en databeskyttelsesrådgiver?

En ny betænkning giver svar på spørgsmålet om, hvorvidt virksomheder og andre organisationer skal have en DPO, når persondataforordningens regler finder anvendelse fra den 25. maj 2018.

Af **JESPER LANGEMARK**, advokat og partner, Bird & Bird (jesper.langemark@twobirds.com)

I maj 2017 offentliggjorde Justitsministeriet betænkning nr. 1565/2017 om databeskyttelsesforordningen og de retlige rammer for dansk lovgivning. Analyserne i den 1.200 sider lange betænkning danner sammen med forordningen grundlaget for Danmarks kommende persondatalovgivning.

Det konkluderes bl.a., at Persondataforordningen i vidt omfang svarer til det nugældende persondatadirektiv (95/46/EF) og persondataloven med tilhørende praksis. Forordningen kaldes derfor en evolution snarere end en revolution. Forordningen indeholder dog en række nyskabelser, herunder kravet om i visse tilfælde at udpege en Data Protection Officer ("databeskyttelsesrådgiver"), som det kendes fra bl.a. Tyskland og Frankrig.

Offentlige myndigheder mv.

Det har siden offentliggørelsen af forordningen i 2016 stået klart, at alle offentlige myndigheder og offentligretlige organer skal udpege en DPO; bortset fra domstole, når de handler i deres egenskab af at

være domstol.

Persondataforordningen fastlægger ikke, hvad der udgør en "offentlig myndighed" eller et "offentligretligt organ", hvilket derfor må afgøres ud fra den traditionelle afgrænsning af det offentlige. Begrebet "offentlige myndigheder" omfatter således bl.a. ministerier, statslige styrelser, kommuner og regioner.

Ved "offentligretlige organer" forstås selvejende institutioner, foreninger, fonde mv., der udøver offentlig virksomhed af mere omfattende karakter og er undergivet intensiv offentlig regulering, intensivt offentligt tilsyn og intensiv offentlig kontrol. Som eksempler kan nævnes universiteter, Nationalbanken og Danmarks Statistik.

I det omfang man ved særlovgivning har reguleret, at private organisationer er underlagt offentlig ret, vil der ikke være tale om et offentligretligt organ i forordningens forstand. Et eksempel herpå er DSB.

Navnlig mindre offentlige myndigheder, herunder mindre kommuner, kan overveje at dele en DPO med andre myn-

digheder. En fælles DPO skal dog kunne varetage sine opgaver forsvarligt og være tilgængelig for hver myndighed.

Som beskrevet nedenfor er det endvidere ikke et krav, at DPO'en skal være ansat hos den dataansvarlige.

Kun visse private virksomheder

Noget opsigtsvækkende har Justitsministeriet i forbindelse med offentliggørelsen af betænkningen udtalt, at private virksomheder i *de fleste tilfælde* ikke skal have en DPO. Virksomheder gør dog klogt i at udpege en complianceansvarlig, idet persondataforordningen indeholder mange og komplicerede regler; og fordi der kan udstedes bøder på op til € 20 mio. eller 4 % af virksomhedens årlige, globale omsætning – et bødeniveau, vi ikke er vant til på disse breddegrader.

Private virksomheder skal have en DPO, hvis virksomhedens kerneaktivitet består af (a) behandling af personoplysninger, som kræver regelmæssig og systematisk overvågning af registrerede i stort omfang, eller (b) behandling i stort om-

fang af følsomme oplysninger eller oplysninger om strafbare forhold.

Ved "kerneaktivitet" forstås, at behandlingsaktiviteten er virksomhedens hovedaktivitet og ikke blot en biaktivitet. En virksomhed, som fx sælger rådgivningsydelser, og som i forbindelse med kundekontakt, salg og personaleadministration behandler personoplysninger, har således ikke pligt til at have en DPO, idet behandlingen er en biaktivitet. Tilsvarende vil fx forsyningsselskaber ikke have databehandling som kerneaktivitet, da behandlingen af kundeoplysninger er en biaktivitet til selskabets hovedaktivitet (energiforsyning). Omvendt vil virksomheder som fx hosting- og cloud-leverandører have behandling af personoplysninger som en "kerneaktivitet".

Virksomheder, der udbyder produkter eller ydelser, der er uløseligt forbundet med behandling af personoplysninger, anses for at have persondatabehandling som sin kerneaktivitet. Det gælder fx privathospitaler og forsikringsselskaber, idet sådanne virksomheder foretager behandling af personoplysninger, der er uløseligt forbundet med patientbehandlingen henholdsvis forsikringsydelsen.

Udover, at der skal være tale om en "kerneaktivitet", skal der være tale om behandling i "et stort omfang". Forordningen definerer ikke, hvad der skal forstås ved stort omfang, men det fremgår af betænkningen og Artikel 29-gruppens retningslinjer "Guidelines on Data Pro-

tection Officers" (13. december 2016), at der skal være tale om behandling af store mængder af personoplysninger, der kan berøre mange registrerede personer, og som sandsynligvis vil indebære en høj risiko for de registreredes rettigheder.

Ifølge Artikel 29-gruppens retningslinjer skal man se på, (1) hvor mange personer behandlingen gælder for, (2) hvor mange personoplysninger, der behandles, (3) hvor længe oplysningerne behandles, herunder om behandlingen er permanent, og (4) den geografiske udstrækning for behandlingen.

Som eksempel på behandling "i et stort omfang" nævnes et privathospitals behandling af patientdata. Virksomheder, der udbyder søgemaskiner, telefoni og/eller internet samt adfærdsbaseret annoncering, vil også foretage behandling i et stort omfang. Derimod vil behandling af patientdata i en mindre lægepraksis ikke udgøre en behandling i "stort omfang".

Udover at de to fælles betingelser "kerneaktivitet" og behandling i "et stort omfang" skal være opfyldt, skal der ske "regelmæssig og systematisk overvågning af de registrerede" eller "behandling af følsomme oplysninger eller strafbare forhold", for at DPO-kravet kommer i spil.

Regelmæssig og systematisk overvågning er fx alle former for sporing og profilering ud fra oplysninger fra internettet, herunder hvis man ønsker at forudsige sine kunders adfærds- og/eller indkøbs-

mønstre. Det kan bl.a. ske til brug for risikostyring ved kreditvurderinger.

Derudover kan regelmæssig og systematisk overvågning ske ved drift af et telefonnetværk, ved foretagelsen af data-drevne marketingsaktiviteter, når der foretages lokalitets-tracking via applikationer, eller ved adfærdsbaseret annoncering.

Følsomme oplysninger er oplysninger om en persons race eller etniske oprindelse, politiske, religiøse eller filosofiske overbevisning, fagforeningsmæssige tilhørsforhold, genetiske- og biometriske data, helbredsoplysninger og oplysninger om en fysisk persons seksuelle forhold eller orientering. Strafbare forhold er både oplysninger om straffedomme og lovovertrædelser.

I lighed med myndigheder kan private virksomheder udpege en fælles DPO, idet det dog skal sikres, at DPO'en er tilgængelig for alle virksomhederne, og at DPO'en kan udføre sine opgaver forsvarligt.

DPO'ens opgaver og ansvar?

Overordnet har DPO'en til opgave at støtte organisationen i overholdelsen af forordningen. Det betyder, at DPO'en skal rådgive, foretage intern uddannelse og sikre reglernes overholdelse. Desuden skal DPO'en være organisationens kontaktpunkt til datatilsynsmyndighederne.

DPO'en skal have ekspertise inden for persondataretten samt en vis erfaring med at håndtere persondataretlige spørgsmål. Der stilles omvendt ikke krav om en be-

stemt uddannelsesmæssig baggrund som fx jurist. Niveaue af ekspertise afhænger af mængden, følsomheden og kompleksiteten af de oplysninger, der behandles i organisationen.

Det anbefales, at DPO-funktionen som udgangspunkt varetages af en medarbejder i virksomheden, men ressourcen kan også findes eksternt. I begge tilfælde skal det sikres, at der ikke opstår interessekonflikter. Derfor bør man ikke udpege medlemmer af ledelsen eller eksterne DPO'er, som løbende rådgiver virksomheden, fx dennes advokat eller revisor.

DPO'en skal inddrages i alle organisationens overvejelser og vurderinger i relation til behandling og beskyttelse af personoplysninger. DPO'en skal blandt andet inddrages i vurderinger af, om en behandling er saglig, proportional, eller om der kræves et samtykke fra den registrerede. DPO'en skal også inddrages i vurderinger af, hvordan virksomheden overholder kravene til sikkerhed, herunder ved at sikre, at nye it-systemer designes med henblik på effektiv implementering af persondataretlige principper, herunder *privacy by design* og *privacy by default*.

Det er vigtigt, at organisationen støtter DPO'en i sin udførelse af opgaverne, herunder ved at stille de fornødne arbejdsredskaber til rådighed og give DPO'en den fornødne tid til at udføre sine opgaver forsvarligt. Der bør endvidere afsættes midler til løbende efteruddannelse af DPO'en i virksomhedens budget.

DPO'en skal fungere uafhængigt af ledelsen og må således ikke instrueres i udførelsen af sine opgaver. Den pågældende skal rapportere direkte til den øverste ledelse, og i tilfælde af, at ledelsen er uenig med DPO'en, bør man dokumentere begrundelsen for ikke at følge DPO'ens rådgivning.

DPO'en må ikke afskediges eller på anden måde straffes – herunder indirekte ved manglende karriereudvikling – for at udføre sine opgaver. DPO'en kan godt afskediges, hvis vedkommende ikke udfører de krævede opgaver; men ikke for at udføre sine DPO-opgaver på en måde, som ledelsen er uenig i.

En unødigt byrde?

Offentlige myndigheder og private virksomheder opfatter ofte DPO-kravet som unødigt og byrdefuldt. Man bør i stedet se det som en fordel at få en dedikeret ressource, der bidrager til det store arbejde, der ligger i at overholde forordningens regler. En mulighed, som også virksomheder, der ikke har pligt til at have en DPO, bør overveje.

Med forordningens vedtagelse er der kommet et stort fokus på persondatabeskyttelse blandt virksomhedernes ansatte, kunder og i samfundet generelt. Overholdelse af reglerne herom kan være en væsentlig konkurrenceparameter, ligesom udsigten til store bøder gør, at investeringen i en DPO for mange virksomheder er givet god ud. ¶

NYHED!



Persondataforordningen – en håndbog for praktikere

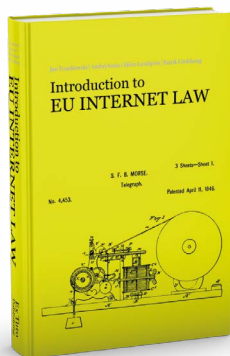
Nis Peter Dall, Jesper Langemark & Amalie Langebæk

Denne bog giver et overblik over persondataforordningen. Bogens specielle del behandler en række emner af stor praktisk relevans, bl.a. virksomhedsoverdragelser, outsourcing, markedsføring, ansættelsesforhold og nye teknologier som *cloud computing*, *big data* og *internet of things*.

Bogen – som er forsynet med tjeklister og oversigter – er et praktisk værktøj for private og offentlige myndigheder til at sikre compliance med de nye, skærpede regler. Forordningen er optrykt i bogen og derfor altid ved hånden.

ISBN: 978-87-92598-42-4 | **Udgivet:** September 2016
Sider: 400, indbundet | **Pris:** 395 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



Introduction to EU Internet law

Jan Trzaskowski, Andrej Savin, Björn Lundqvist
& Patrik Lindskoug

This book provides a thorough introduction to the parts of European Union law that are particularly relevant to the Internet, including in particular electronic commerce.

The reader is guided through the legal fields in a way that is accessible for readers without a legal background. The book is also a valuable tool for both lawyers and legal academics who wish to familiarize themselves with Internet law or update their knowledge on EU law.

ISBN: 978-87-92598-38-7 | Udgivet: September 2015
Sider: 352, indbundet | Pris: 450 kr. inkl. moms



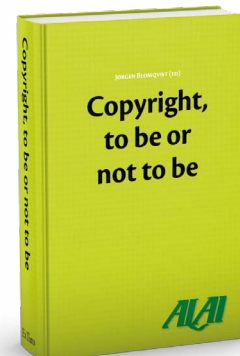
IT-kontraktret

Henrik Udsen

IT-kontraktret behandler centrale it-kontrakter: Udviklingsaftalen, driftsaftalen, vedligeholdelsesaftalen og softwarelicensaftalen. Bogen gennemgår de væsentligste reguleringstemaer for hver af disse aftaletyper og inddrager relevante bestemmelser fra gældende standardkontrakter.

"Henrik Udsen har skrevet en bog, som vil blive et uundværligt værktøj for jurister, som arbejder med IT-kontrakter, hvad enten man har sparsom eller betydelig erfaring på området ... IT-Jurister i Danmark har hermed fået en ny grundbog." Claus F. Sørensen, UfR 2015B.15

ISBN: 978-87-92598-33-2 | Udgivet: September 2014
Sider: 480, indbundet | Pris: 695 kr. inkl. moms



Copyright, to be or not to be

Jørgen Blomqvist (ed)

The protection of copyright and related rights is as controversial as ever before. It reaches into our everyday activities on the internet and is by many seen as an impediment to the free flow of information, culture and entertainment.

This book contains the papers presented at the ALAI Congress in Copenhagen on 18–19 May 2017, at which some of the leading experts in the world discussed this protection and its role in modern society.

ISBN: 978-87-420-0004-5 | Udgives: Medio 2018
Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

PÅ VEJ!



Ophavsret og ytringsfrihed

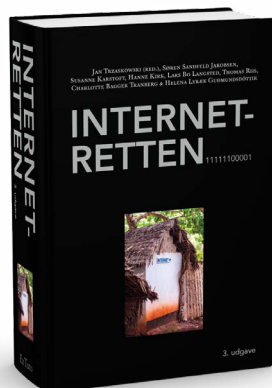
Pernille Bruun Andersen

Denne bog fokuser på ytringsfrihedens rolle i ophavsretssager, herunder hvornår det kan være relevant at påberåbe sig ytringsfrihed. Bogen tilsigter at skabe større forudsigelighed i ophavsretssager, hvor ytringsfrihed påberåbes.

Bogen analyserer kollisioner mellem ophavsret og ytringsfrihed i et nationalt, EU- og folkeretligt perspektiv. Generelle afvejningskriterier, der kan inddrages i retssager, identificeres, og der peges også på områder, hvor den aktuelle ophavsretlige balance ikke er optimal.

ISBN: 978-87-420-0007-6 | Udgives: November 2017
Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

NYHED!



Internetretten, 3. udg.

Jan Trzaskowski (red.), Søren Sandfeld Jakobsen, Susanne Karstoft, Hanne Kirk, Lars Bo Langsted, Thomas Riis, Charlotte Bagger Tranberg & Helena Lybæk Guðmundsdóttir

Tredje udgave af Internetretten er opdateret med seneste retspraksis og lovgivning, herunder persondataforordningen og de nye love om markedsføring og betaling. Bogen behandler i 12 kapitler de væsentligste temaer inden for internetretten – og den er derfor velegnet for alle, der har behov for viden om emnet.

Internetretten er skrevet af praktikere samt forskere ved CBS og universiteterne i København, Aarhus og Aalborg.

ISBN: 978-87-420-0002-1 | Udgivet: August 2017
Sider: 816, indbundet | Pris: 795 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



IT-ret, 4. udg.

Henrik Udsen

IT-ret behandler en række af de retlige problemstillinger, som den digitale teknologi giver anledning til, herunder immaterialretten, persondataretten, regelsæt af relevans for e-handel, herunder køb og salg af digitale ydelser og elektroniske betalingstjenester, og IT-kontraktretten.

“Henrik Udsens IT-ret er i dag værket på sit område ... praktikere kan med stort udbytte enten konsultere de enkelte dele af bogen eller læse den samlet for at få overblik og perspektivering på ny.”
Martin von Haller, UfR 2014B.315.

ISBN: 978-87-420-0011-3 | Udgives: Medio 2018
Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev



Forbrugerftaleloven med kommentarer, 3. udg.

Sonny Kristoffersen

Forbrugerftaleloven kan betragtes som forbrugernes grundlov. Siden 13. juni 2014 gælder nye regler, som følger af forbrugerrettighedsdirektivet, og som indebærer en forøget beskyttelse af forbrugere.

Bogen indeholder en systematisk gennemgang af loven, herunder de nye regler om fortrydelsesret og oplysning, samt et udførligt stikordsregister.

ISBN: 978-87-92598-28-8 | Udgivet: April 2014
Sider: 416, indbundet | Pris: 495 kr. inkl. moms



FAIR SNAK på fødevareremballager

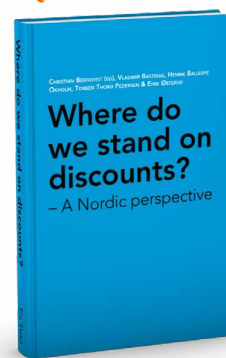
Viktor Smith, Henrik Selsø Sørensen, Jesper Clement & Peter Møgelvang-Hansen

Bogen giver en række forskningsbaserede anbefalinger til, hvordan fødevarerproducenter bedst vejleder forbrugere gennem valg af ord, tekst, tal, mærker og billeder på emballagen.

Grænsen mellem neutral forbrugerinformation, fair salgssnak og bevidst eller ubevidst vildledning er ikke altid indlysende. I analyserne inddrages sprog, begrebsdannelse, psykologi, perception og sensorik.

ISBN: 978-87-92598-32-5 | Udgivet: Marts 2015
Sider: 175, indbundet | Pris: 295 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



Where do we stand on discounts?

Christian Bergqvist (ed), Vladimir Bastidas, Henrik Ballebye Okholm, Torben Thorø Pedersen & Eirik Østerud

This book attempts to outline where competition law currently stands on discounts utilizing EU practice and practice delivered in the three Nordic countries Denmark, Norway, and Sweden. As all three countries have aligned their competition law to EU law, much can be learned on the matter from the national experiences.

The book also comprises a chapter on how to review discounts from an economic perspective.

ISBN: 978-87-420-0014-4 | Udgives: November 2017
Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

Ny lov om markedsføring: Er der noget nyt under solen?

Den nye markedsføringslov trådte i kraft den 1. juli 2017. Baggrunden for lov nr. 426 af 3. maj 2017 er at sikre, at Danmark har gennemført handelspraksisdirektivet (2005/29/EF) korrekt.

Af **PETER MØGELVANG-HANSEN**, professor emeritus, Copenhagen Business School (pmh.jur@cbs.dk)

Det er ikke første gang, den danske lovgiver har forsøgt at gennemføre direktivet i dansk ret. Første forsøg herpå blev foretaget i 2006 ved lov nr. 1547 af 20. december 2006. For så vidt angår markedsføringslovens generalklausul, hvilede 2006-loven på den opfattelse, at handelspraksisdirektivet ikke indebar nogen egentlig ændring af vurderingen af, hvad der var god markedsføringsskik i henhold til gældende dansk ret.

Det var da også en udbredt opfattelse (i Danmark), at der ikke er væsentlig forskel på den "gamle" danske generalklausul ("god markedsføringsskik") og direktivets generalklausul ("urimelig handelspraksis"), ud over at sidstnævnte indeholder krav om, at den pågældende handelspraksis skal have "kommerciel effekt", dvs. at markedsføringen skal være egnet til væsentligt at forvride gennemsnitsforbrugers økonomiske adfærd. Kravet om kommerciel effekt blev ved 2006-loven indføjet i markedsføringsloven (som § 1, stk. 2).

Billedet var stort set det samme med hensyn til markedsføringslovens vildledningsbestemmelse, idet markedsføringsloven også efter 2006-ændringen regulerede vildledning mv. mellem erhvervsdrivende og i forbrugerforhold i én og samme bestemmelse (§ 3), som kun i begrænset omfang blev justeret som følge af handelspraksisdirektivet.

Når man i første forsøg på at gennemføre handelspraksisdirektivet undlod en opsplitning, hang det, ligesom ved generalklausulen, sammen med, at man fra dansk side på det tidspunkt ikke antog, at det var nødvendigt med andre ændringer af dansk lovgivning end nogle få terminologiske.

Baggrunden for 2017-loven

Siden er man kommet på andre tanker. 2017-loven indebærer således en opsplitning af såvel markedsføringslovens generalklausulregulering som dens vildledningsregulering, som herefter begge foreligger i to varianter, hvoraf den ene i temmelig høj grad er skræddersyet til han-

delspraksisdirektivet, mens den anden, uden for det direktivdikterede område, sigter mod at videreføre de hidtidige regler og praksis.

Opsplitningen hænger sammen med, at handelspraksisdirektivet indebærer totalharmonisering, og at dens nærmere indhold fastsættes af EU-Domstolen. Dennes fortolkninger af bl.a. forbrugerbeskyttelsesdirektiver har tidligere overrasket den danske lovgiver, og man er i stigende grad blevet opmærksom på, at det (heller) ikke i den foreliggende sammenhæng kan anses for givet, at den danske (og nordiske) metodik, der er udviklet med hensyn til anvendelse af generalklausuler, også fremover kan anvendes fuldt ud på den direktivdikterede generalklausul.

Generalklausulerne

I 2017-loven er den hidtidige generalklausul om god markedsføringsskik videreført i § 3, stk. 1, der som hidtil er den almindelige bestemmelse, men som herefter ikke gælder på det direktivdikterede område, der omfatter regler, som beskytter forbru-

gernes økonomiske interesser.

Den direktivdikterede generalklausul findes i 2017-lovens § 4, der imidlertid ikke har overtaget det i en dansk sammenhæng fremmedartede begreb ”erhvervsmæssig diligenpligt”, men i stedet taler om ”god erhvervsskik”, idet det dog for en sikkerheds skyld udtrykkeligt er fastslået i § 2, nr. 9, at det er den erhvervsmæssige diligenpligt som defineret i direktivet, der tænkes på, når der tales om ”god erhvervsskik”.

En, i hvert fald i princippet, vigtig forskel på de to generalklausuler består i, at alene anvendelsen af ”god erhvervsskik” (§ 4) er betinget af, at den pågældende handelspraksis har kommerciel effekt, jf. § 8. Krav herom gælder ikke efter den traditionelle generalklausul, der på dette punkt er videreført uden ændringer i § 3, stk. 1, som netop ikke gælder markedsføring, som angår forbrugernes økonomiske interesser, og hvor et krav om kommerciel effekt derfor kunne tænkes at føre til utilsigtede ændringer af den hidtidige danske retstilstand.

Som i andre sammenhænge er den danske gennemførelse af EU-direktiverne karakteriseret ved, at man på den ene side har bestræbt sig på EU-retligt rigtig implementering, og på den anden side i videst muligt omfang har ønsket at bevare den hidtidige retstilstand. Hvad enten dette skyldes en (over-?) vurdering af danske løsningers fortræffelighed, eller en modstand mod at opgive ofte hårdt

tilkæmpede nationale fremskridt på forbrugerområdet, er resultatet ofte, at den retlige regulering ikke bliver mindre kompliceret, jf. fx 2017-lovens § 3, stk. 3, om anvendelse af begge generalklausuler i tilfælde, hvor en handelspraksis har forskellige elementer, som henholdsvis er omfattet og ikke omfattet af handelspraksisdirektivet.

Vildledningsforbuddene

2017-lovens opsplitning af vildledningsbestemmelserne består i, at der for så vidt angår markedsføring i forbrugersammenhæng nu findes temmelig udførlige regler i §§ 5-6, 8 og 9, som ligger tæt på handelspraksisdirektivets tilsvarende bestemmelser. De indebærer bl.a. en lovfæstelse (§ 8) af begrebet ”gennemsnitsforbruger”, som efter direktivet og EU-Domstolens praksis er målestokken for vurderingen af, om der i en given sammenhæng foreligger vildledning mv. I § 9, sammenholdt med lovens bilag, viderefører 2017-loven den såkaldte ”sortliste”, der opregner 23 former for vildledende og 8 former for aggressiv handelspraksis, som er ubetinget forbudt, og hvis overtrædelse er strafsanktioneret.

Den noget mere ordknappe § 20 indeholder vildledningsforbuddet i erhvervsforhold. Modsat det direktivdikterede vildledningsforbud lægger § 20 vægt på den pågældende handelspraksis’ virkning på erhvervsdrivende. Også § 20, stk. 1, stiller krav om kommerciel effekt, men denne har form af påvirkning af erhvervs-

drivendes økonomiske adfærd eller skade på en konkurrent.

Med 2017-lovens opsplitning af den tidligere bestemmelse i flere bestemmelser er der ifølge forarbejderne ikke tilsigtet indholdsmæssige ændringer af vildledningsforbuddet. Også efter den tidligere § 3 var der forskel på vildledningsbedømmelsen af handelspraksis i henholdsvis erhvervsforhold og forbrugerforhold. Teori og praksis fra før 2017-loven har således fortsat betydning. De to ændringslove i henholdsvis 2006 og 2017 har således tilsyneladende ikke ført til nogen indholdsmæssig ændring af retstilstanden.

For så vidt angår den indbyrdes afgrænsning af på den ene side de direktivdikterede bestemmelser §§ 5-9 og på den anden side § 20, gælder det samme som med hensyn til afgrænsningen af handelspraksisdirektivets anvendelsesområde, dvs. handelspraksis angående forbrugernes økonomiske interesser i modsætning til handelspraksis, som udelukkende berører konkurrenternes (og ikke samtidig forbrugernes) økonomiske interesser eller er rettet mod erhvervsdrivende.

Per se forbud

I EU-Domstolens praksis er det flere gange slået fast, at sortlisten indeholder de eneste *per se* forbud, der er tilladt på handelspraksisdirektivets område. Er et forhold ikke omfattet af sortlisten, skal der med andre ord foretages en konkret vurdering af, om vildledningsbestemmel-

sens almindelige kriterier fører til, at den konkrete handelspraksis anses for vildledende. Det totalharmoniserende direktiv udelukker således videregående *per se* forbud, hvilket bl.a. har ført til, at 2017-markedsføringsloven ikke har videreført den tidligere bestemmelse (2005-lovens § 4) om reklameidentifikation. I stedet gælder der nu efter bestemmelsen om vildledende udeladelse, jf. § 6, stk. 4, et krav om klar oplysning af kommerciel hensigt ved enhver form for handelspraksis, men således at forholdet kun er i strid med bestemmelsen, hvis udeladelsen er egnet til at forvride gennemsnitsforbrugers økonomiske adfærd (§ 8).

2017-loven har med samme begrundelse heller ikke videreført den tidligere bestemmelse om garantiterminologimisbrug (tidligere i § 12, stk. 1), hvorefter erklæring om garanti kun måtte anvendes i forbrugerforhold, såfremt modtageren herved blev stillet væsentligt bedre end efter lovgivningen. Til gengæld indeholder sortlisten (nr. 10) et ubetinget strafsanktioneret forbud mod, at de "retligheder, som forbrugeren har efter loven, fremstilles som et særligt kendetegn ved den erhvervdrivende tilbud".

I en dansk sammenhæng er udviklingen på dette punkt ikke uden en vis ironi, idet EU-lovgivningen på den ene side har

medvirket til at fjerne de tidligere markedsføringsloves meget omstridte specialforbud mod tilgift, præmiekonkurrencer, rabatkuponer, men på den anden side også har indført 31 nye specialforbud.

Totalharmoniseringens begrænsninger

Heller ikke udviklingen på EU-niveau er uden en vis ironi. Selv om totalharmoniseringsdirektivet, på sit område, ensretter markedsføringsrettens terminologi, reguleringsstruktur og de generelle vurderingskriterier, indebærer det, samt EU-Domstolens fortolkning heraf, at nationale forhold stadig kan spille en væsentlig rolle. Den konkrete anvendelse af gennemsnitsforbrugeren som målestok for, om der foreligger urimelig handelspraksis, herunder om vildledningsforbuddet

er overtrådt, er således i henhold til EU-Domstolens praksis overladt til de nationale myndigheders selvstændige vurdering. Dette er en naturlig konsekvens af, at vurderingen af gennemsnitsforbrugers

reaktion på en given handelspraksis efter direktivets præambel skal foretages "under hensyntagen til sociale, kulturelle og sproglige forhold". Dette er samtidig med til at begrænse totalharmoniseringens praktiske betydning. ¶

NYHED!



Markedsføringsretten, 3. udg.

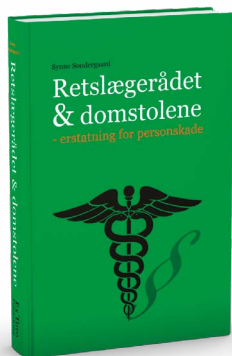
Peter Møgelvang-Hansen, Thomas Riis & Jan Trzaskowski

Markedsføringsretten er en samlet fremstilling af de regler, der sætter grænserne for virksomheders markedsføring. 2017-markedsføringsloven og den unionsretlige regulering og retspraksis er indarbejdet. Desuden findes en systematisk behandling af hele kendetegnsretten, herunder varemærker og domænenavne.

I bogens specielle del behandles bl.a. produkt-eftertiligninger, forretningskendetegn på internettet, samt produkt- og mediespecifikke markedsføringsregler.

ISBN: 978-87-0006-9 | Udgivet: September 2017
Sider: 688, indbundet | Pris: 695 kr. inkl. moms

"I en dansk sammenhæng er udviklingen på dette punkt ikke uden en vis ironi ..."



Retslægerådet & domstolene – erstatning for personskade

Synne Søndergaard

Bogen analyserer domstolenes anvendelse af Retslægerådet i sager om erstatning for personskade, herunder forskelle i den juridiske og lægefaglige vurdering af årsagssammenhæng.

Udover en grundlæggende introduktion til Retslægerådets historik og opgaver behandles samspillet mellem retsplejeloven og rådets vejledning i den formelle behandling af sager ved domstolene. Bogen indeholder både komparative analyser og retspolitiske overvejelser.

ISBN: 978-87-92598-36-3 | Udgivet: November 2015
Sider: 352, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms



Dansk kommunalret

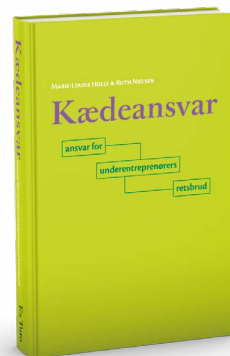
Carsten Henriksen

Bogen er en samlet fremstilling af lovgivningen om kommunernes styrelse, herunder:

- selvstyrets forfatningsmæssige forankring,
- kommunestyrets organisering,
- borgmesterens og bestyrelsesmedlemmernes opgaver/ansvar,
- organisering og ledelse af administrationen,
- samarbejde med andre myndigheder og virksomheder,
- kommunernes økonomiske forvaltning,
- tilsynet med den kommunale virksomhed,
- påklage af kommunale afgørelser og
- statslig styring af kommunal virksomhed.

ISBN: 978-87-92598-34-9 | Udgivet: Januar 2015
Sider: 288, indbundet | Pris: 360 kr. inkl. moms

NYHED!



Kædeansvar – ansvar for underentreprenørers retsbrud

Marie-Louise Holle & Ruth Nielsen

Kædeansvar kan fx blive relevant i tilfælde, hvor en bygherre/ordregiver indgår kontrakt med en hovedentreprenør om udførelse af en opgave, hvorefter hovedentreprenøren giver arbejdets udførelse i underentreprise til en underentreprenør, der underbetaler de ansatte.

I sådanne situationer kan man spørge, om hovedentreprenøren i forhold til dels ordregiveren, dels underentreprenørens ansatte hæfter for den manglende lønbetaling.

ISBN: 978-87-420-0005-2 | Udgivet: September 2017
Sider: 272, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms

Tilknytningsbegrundet diskrimination

EU-Domstolens retspraksis indebærer, at der formentlige er tale om direkte tilknytningsbegrundet forskelsbehandling, hvis barnets første sygedage bortfalder når barnet fylder 14 år.

Af **CHRISTIAN HØJER SCHJØLER**, adjunkt, ph.d., Syddansk Universitet (chsc@sam.sdu.dk)

Tilknytningsbegrundet diskrimination er i europæisk sammenhæng en forholdsvis ny måde at anskue ligebehandlingsprincippet på. Det er en overbygning på de velkendte diskriminationsformer, direkte og indirekte diskrimination, som er forbudt efter forskelsbehandlingsloven (herefter loven).

Lovens rammer og indhold er endnu relativt uafklaret, selvom det er forholdsvis sikkert, at direkte tilknytningsbegrundet diskrimination er forbudt efter loven. Det er derimod mere usikkert, (1) hvilke tilknytningsformer der beskyttes, (2) om forbuddet mod forskelsbehandling i loven også gælder indirekte tilknytningsbegrundet diskrimination, og (3) om det i givet fald omfatter alle suspekte kriterier, herunder alderskriteriet.

Diskriminationsformen er først beskrevet i Coleman-sagen

Tilknytningsbegrundet diskrimination er ikke en selvstændig diskriminationsform i loven eller i direktiverne om diskrimina-

tion, herunder beskæftigelses- og racediskriminationsdirektivet, der er grundlaget for forbuddet i loven. Diskriminationsformen blev introduceret i 2008 ved EU-Domstolens dom i Coleman-sagen.

Sagen vedrørte en advokatsekretær, som påstod at være blevet forskelsbehandlet i form af chikane på grund af hendes tilknytning til sin handicappede søn. Chikanen bestod ifølge klageren bl.a. i, at hun blev kaldt "doven", når hun anmodede om fridage for at yde sit barn pleje, og at der blev fremsat upassende og krænkende kommentarer om hende og hendes barn.

EU-Domstolen lagde vægt på, at den effektive virkning af beskæftigelsesdirektivet ville blive begrænset, såfremt en ansat med et handicappet barn blev afskåret fra direktivets beskyttelse, blot fordi den ansatte ikke selv var handicappet. Ifølge Domstolen var det afgørende, at selvom hun ikke selv var handicappet, var det ikke desto mindre sønnens handicap, der var årsagen til forskelsbehandling.

Princippet i Coleman-sagen må antages også at gælde for de øvrige suspekte

kriterier, herunder alder, race, hudfarve, religion eller tro, politisk anskuelse, seksuel orientering, og national, social eller etnisk oprindelse.

Coleman-sagen angik direkte tilknytningsbegrundet forskelsbehandling og tog dermed ikke stilling til, om den indirekte form også var omfattet af forbuddet. Domstolens efterfølgende dom i CHEZ-sagen antyder, at tilknytningsbegrundet diskrimination også er forbudt i indirekte form.

Et skridt videre i CHEZ-sagen

CHEZ-sagen fra 2015 vedrørte en etnisk-bulgarsk kvinde, som drev fødevarerebutik i en bydel, der i overvejende grad var beboet af personer af romaoprindelse, dvs. ikke-etnisk bulgarske. I hendes bydel havde forsyningsvirksomheden CHEZ RB installeret forbrugernes elmålere i en højde af 6-7 meter. De målere, som virksomheden installerede i andre bydele, blev installeret i en højde af 1,70 meter.

Placeringen betød, at hun ikke – uden besvær – kunne aflæse sin elmåler med

henblik på at kontrollere forsyningsvirksomhedens fakturaer. Kvinden blev dermed forskelsbehandlet på grund af sin bopæl blandt personer, der i overvejende grad var af en bestemt etnisk oprindelse. Sagen vedrørte således forbuddet mod race-diskrimination.

I CHEZ-sagen benyttede Domstolen en mindre sproglig uoverensstemmelse mellem de forskellige sproglige oversættelser af direktivet til at foretage en udvidet fortolkning af beskæftigelses- og race-diskriminationsdirektivet samt princippet om ligebehandling, der også fremgår af Charteret om grundlæggende rettigheder.

Ifølge Domstolen kunne direktivets anvendelsesområde ikke fortolkes indskrænkende henset til karakteren af de rettigheder, som direktivet skal sikre. EU-Domstolen konkluderede, at princippet om ligebehandling ikke er begrænset til en bestemt personkategori og således også omfatter de personer, der ikke selv tilhører den pågældende race eller etnicitet, men som ikke desto mindre bliver stillet særligt ufordelagtigt af disse grunde.

Domstolens argumentation falder delvist i tråd med hidtidig fokus på princippet om ligebehandling, som fremgår af de omtalte direktiver. Denne udvidede fortolkning gør det dog vanskeligt at forudsætte retstilstanden, idet ordlyden af direktiverne ikke ubetinget kan lægges til grund for fastlæggelse af gældende ret.

Højesteret anser spørgsmålet for uafklaret indtil videre

Højesteret vurderede præjudikaterne fra EU-Domstolen i sin dom af 27. april 2016, som vedrørte en kommunes opsigelse af en dagplejer på grund af faldende børnetal. Kommunen valgte dagplejeren i nedskæringsrunden, idet hun på grund af sygdom og orlov havde været fraværende i en længere periode og derfor ikke havde børn i dagpleje på afskedigelsestidspunktet.

Kommunen lagde vægt på, at hvis den havde valgt en anden, ville det indebære, at børn skulle flyttes frem og tilbage mellem de øvrige dagplejere, indtil vedkommende vendte tilbage fra orlov, hvilket ikke var pædagogisk forsvarligt over for de berørte børn. Dagplejeren var på afskedigelsestidspunktet på plejeorlov med tabt arbejdstjeneste, fordi hun ydede omsorg over for sin søn, der led af behandlingskrævende depression og psykotiske træk.

Højesteret fandt, at dagplejerens søn var omfattet af handicapbeskyttelsen, men fordi opsigelsen var begrundet i hensynet til at undgå miljøskift, var opsigelsen sagligt begrundet – og valget af dagplejeren var hensigtsmæssigt og nødvendigt for at opfylde hensynet til dagplejebørnene. Alerede derfor var opsigelsen ifølge Højesteret ikke i strid med loven.

Indirekte forskelsbehandling er legitimeret i loven, hvis den er objektivt be-

grundet i et sagligt formål, og midlerne til at opfylde det er hensigtsmæssige og nødvendige. Højesterets konklusion gjorde det i princippet overflødigt at tage stilling til, om loven omfatter en situation, hvor en medarbejder rammes på grund af tilknytningen til sit handicappede barn.

Højesteret overvejede ikke desto mindre spørgsmålet, idet domstolen bemærkede, at loven flere steder omtaler “personer med handicap”, og at tilpasningsforpligtelsen i lovens § 2 a alene sker mhp. at “give en person med handicap adgang til beskæftigelse”. Dette talte imod, at loven skulle dække indirekte tilknytningsbegrundet diskrimination.

Loven skal dog fortolkes EU-konformt og under hensyntagen til formålet om bekæmpelse af forskelsbehandling. Højesteret fandt således på baggrund af Coleman-sagen og CHEZ-sagen, at den “rette” forståelse af direktivet hverken var klar eller afklaret. Eftersom spørgsmålet ikke var afgørende for udfaldet af sagen, var der dog ikke grundlag for en forelæggelse for EU-Domstolen. Højesteret frifandt derfor kommunen.

Konsekvenser af tilknytningsbegrundet diskrimination

Højesterets dom viser, at det er uklart, hvorvidt loven omfatter indirekte tilknytningsbegrundet diskrimination. Det er heller ikke endeligt fastlagt, hvilke tilknytningsformer, der beskyttes.

EU-Domstolen godtog i Coleman-sagen relationen mellem en mor og hendes plejkrævende barn, og det må indebære, at også denne relation er beskyttet, selv om der er tale om et ikke-plejkrævende barn, hvor forældrerens fx forskelsbehandling på grund af barnets alder.

I CHEZ-sagen bestod tilknytningen i naboskab koblet til det suspekte kriterium, race, hvilket åbner op for en bred fortolkning af de beskyttede tilknytningsformer, der dog fortsat skal knytte an til et af de beskyttede kriterier.

Hvorvidt forbuddet mod forskelsbehandling i loven også gælder indirekte tilknytningsbegrundet diskrimination, er usikkert. Det samme gør sig gældende for spørgsmålet om, hvorvidt forbuddet mod tilknytningsbegrundet diskrimination omfatter alle suspekte kriterier, herunder alderskriteriet. I begge tilfælde vil Domstolen dog næppe tøve med at anlægge en bred fortolkning.

Det vil i givet fald indebære, at den ansatte ikke længere behøver at være primær omsorgsperson for den, hvis handicap, alder eller race mv. der forskelsbehandles på baggrund af. Tilknytningen kan også bestå i ægteskab eller et bofællesskab, hvori der ikke indgår et decideret plejeelement.

Hvis en ansat afskediges på grund af meget fravær, herunder ved barnets 1. og 2. sygedage, kan der være tale om indirekte tilknytningsbegrundet forskelsbehandling på grund af barnets alder, idet ansatte med ældre børn forudsætningsvist har færre fraværsdage end ansatte med små børn.

At den overenskomstbestemte ret til barnets første sygedage oftest bortfalder, når barnet fylder 14 år, udgør formentlig direkte tilknytningsbegrundet forskelsbehandling.

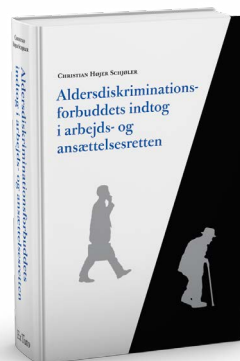
Direkte forskelsbehandling på grund af alder kan legitimeres, når der er tale om overenskomstbestemmelser, der eksisterede, da alderskriteriet blev indført i 2004, men ændring af aldersgrænser eller nye overenskomster kan i udgangspunktet ikke legitimeres, medmindre overenskomstparterne vælger

at fravige den tidsmæssige begrænsning i forskelsbehandlingslovens undtagelsesbestemmelser ved at aftaleimplementere selve direktivet.

Den tidsmæssige begrænsning af lovens undtagelsesbestemmelse for direkte forskelsbehandling er en særskilt problemstilling, som er et blandt mange emner, der behandles i bogen.¶

“At den overenskomstbestemte ret til barnets første sygedage oftest bortfalder når barnet fylder 14 år, udgør formentlig direkte tilknytningsbegrundet forskelsbehandling.”

NYHED!



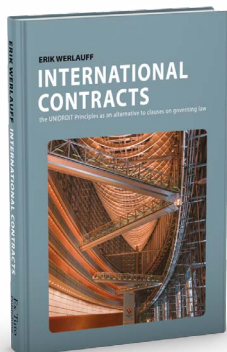
Aldersdiskriminationsforbuddets indtog i arbejds- og ansættelsesretten

Christian Højer Schjølør

Bogen giver et kærkomment og nuanceret indblik i det EU-retlige grundlag bag forbuddet mod aldersdiskrimination, som ikke har levet et stille liv siden dets indtog i arbejds- og ansættelsesretten i 2004.

Bogen er et nyttigt værktøj for praktikere, der ønsker indsigt i de mange EU-domme på området og forståelse af forbuddets almene bestanddele, herunder proportionalitetsprincippet.

ISBN: 978-87-420-0003-8 | Udgivet: September 2017
Sider: 512, indbundet | Pris: 595 kr. inkl. moms



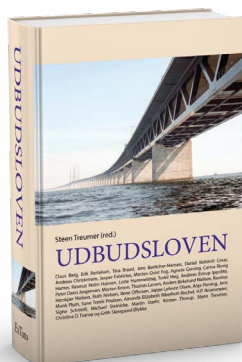
International Contracts

Erik Werlauff

When traders in different countries enter into an agreement with each other, there is always the question of applicable law. This book is about choosing the UNIDROIT Principles!

Instead of discussing applicable law, the parties can go directly to the best and most balanced solution. The UNIDROIT Principles are the common denominator for all our countries' law, and they can be learned in hours. Everyone will understand them!

ISBN: 978-87-92598-21-9 | **Udgivet:** Januar 2013
Sider: 208, indbundet | **Pris:** 295 kr. inkl. moms



Udbudsloven

Steen Treumer (red.) Claus Berg, Erik Bertelsen, Tina Braad, Jens Bødtcher-Hansen, Daniel Batistoti Cesar, Andreas Christensen, Jesper Fabricius, Morten Qvist Fog, Agnete Gersing, Carina Risvig Hamer, Rasmus Holm Hansen, Lotte Hummelshøj, Torkil Høg, Andreas Estrup Ippolito, Peter Dann Jørgensen, Morten Kroon, Thomas Larsen, Anders Birkelund Nielsen, Rasmus Horskjær Nielsen, Ruth Nielsen, René Offersen, Jeppe Lefevre Olsen, Anja Piening, Jens Munk Plum, Sune Troels Poulsen, Amanda Elizabeth Riberholt-Rischel, H.P. Rosenmeier, Signe Schmidt, Michael Steinicke, Martin Stæhr, Kirsten Thorup, Christina D. Tvarnø & Grith Skovgaard Ølykke

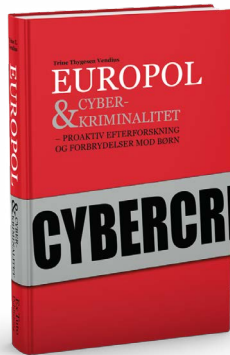
Udbudsloven implementerer det nye udbudsdirektiv og regulerer et kompliceret område af stor økonomisk betydning. Med den nye udbudslov er der sket en gennemgribende fornyelse af udbudsretten, idet loven på en række punkter går videre end påkrævet efter EU-udbudsretten.

Bogen er skrevet af eksperter med indgående kendskab til og praktisk erfaring med udbudsretten. Den er redigeret af professor, ph.d. Steen Treumer, Københavns Universitet. Bogen er velegnet for både praktikere og teoretikere og kan læses som en generel indføring i retsområdet eller anvendes som opslagsværk.

Bogen er udgivet i samarbejde med Dansk Forening for Udbudsret.

ISBN: 978-87-92598-41-7 | **Udgivet:** Januar 2016 | **Sider:** 736, indbundet | **Pris:** 695 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



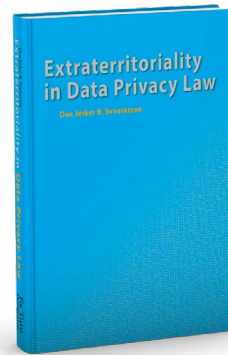
Europol & cyberkriminalitet

Trine Thygesen Vendius

Denne bog giver en omfattende indføring i Europol-samarbejdet, herunder hvordan det har udviklet sig i regi af EU's indre sikkerhed. Bogen tager afsæt i politisamarbejdet i en sikkerhedspolitisk kontekst – mellem suverænitet, globalisering og cybercrime.

Europol-samarbejdets rolle ved bekæmpelsen af online seksuelle forbrydelser mod børn behandles indgående, herunder dansk politis beføjelser i den proaktive efterforskning – fx ved brug af agenter.

ISBN: 978-87-92598-35-6 | Udgivet: Juni 2015
Sider: 320, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms



Extraterritoriality in Data Privacy Law

Dan Jerker B. Svantesson (foreword by Graham Greenleaf)

Professor Svantesson examines the extraterritoriality of the data privacy laws of EU, Australia, Japan, Singapore, and the Philippines. The central role of geo-location technologies is discussed and a 'layered' approach to the extraterritoriality of data privacy laws is introduced.

"Denne velkomponerede bog er baseret på forfatterens kendskab til såvel international privatret som persondataret. Den bør påkalde sig læsere fra begge disse discipliner ..." Peter Blume, UfR 2014B.94

ISBN: 978-87-92598-26-4 | Udgivet: November 2013
Sider: 240, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms



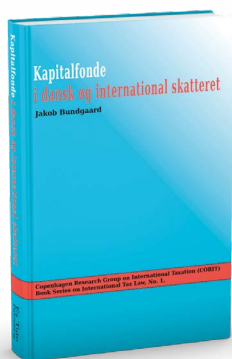
Danmark og Den Europæiske Menneskerettighedskonvention

Jacques Hartmann

Denne bog diskuterer den europæiske menneskerettighedskonventions indflydelse i Danmark ved at gennemgå de 15 sager, som Danmark har "tabt" siden tiltrædelsen i 1953, hvoraf langt de fleste omhandler retten til en retfærdig rettergang.

Bogen viser, hvordan flere af disse sager og andre principelle sager fra menneskerettighedsdomstolen har haft en afgørende indflydelse på det danske retssystem og værdinormer i Danmark.

ISBN: 978-87-0008-3 | Udgives: November 2017
Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

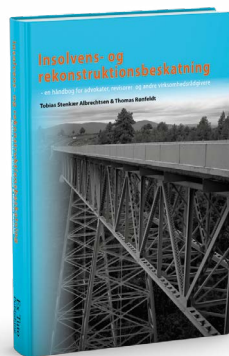


Kapitalfonde i dansk og international skatteret

Jakob Bundgaard

Kapitalfonde i dansk og international skatteret udgør den første dansksprogede fremstilling om kapitalfondes retsforhold. Bogen indeholder en analyse af de væsentligste nationale og internationale skatteretlige problemstillinger, som har eller forventes at få stor betydning i praksis.

ISBN: 978-87-92598-01-1 | **Udgivet:** Juli 2010
Sider: 381, indbundet | **Pris:** 600 kr. inkl. moms



Insolvens- og rekonstruktionsbeskatning

Tobias Stenkær Albrechtsen & Thomas Rønfeldt

Denne håndbog er skrevet til advokater, revisorer og andre virksomhedsrådgivere, som er involveret i rekonstruktion/omstrukturering af nødlidende virksomheder. I dette arbejde er det vigtigt, at skattemæssige overvejelser og konsekvenser vurderes i hele forløbet. Bogen behandler også momsretlige og skattestrafferetlige aspekter af rekonstruktion/omstrukturering.

ISBN: 978-87-92598-12-7 | **Udgivet:** Juni 2012
Sider: 249, indbundet | **Pris:** 340 kr. inkl. moms



Generalforsamlingen – håndbog for dirigenter og deltagere, 2. udg.

Erik Werlauff

Denne bog er et uundværligt juridisk redskab for enhver, der skal deltage i en generalforsamling – som dirigent, aktionær, anpartshaver, andelshaver, foreningsmedlem eller ledelsesmedlem.

Bogen giver svar på alle væsentlige spørgsmål om, hvordan generalforsamlingens beslutninger træffes, samt forhold vedrørende bl.a. indkaldelse, forberedelse, gennemførelse og dokumentation.

ISBN: 978-87-92598-11-0 | **Udgivet:** Januar 2012
Sider: 240, indbundet | **Pris:** 295 kr. inkl. moms



Den evige udfordring – omgåelse og misbrug ...

Jakob Bundgaard, Dennis Ramsdal Jensen & Niels Winther-Sørensen (red.)

Med dette jubilæumsskrift markeres 50-året for stiftelsen af Dansk Skattevidenskabelig Forening.

Bogens tema er "omgåelse og misbrug i skatteretten", og bidragsyderne omfatter Skatteministeren, teoretikere fra danske og udenlandske læreanstalter, rådgivere og ansatte i skatteadministrationen.

ISBN: 978-87-92598-40-0 | Udgivet: December 2015
Sider: 317, indbundet | Pris: 395 kr. inkl. moms

PÅ VEJ!



Momsloven 50 år – festskrift i anledning af 50 års jubilæet for Danmarks første momslov

Karina Kim Egholm Elgaard, Dennis Ramsdal Jensen & Henrik Stensgaard (red.)

Med dette festskrift markeres 50-års jubilæet for Danmarks første momslov.

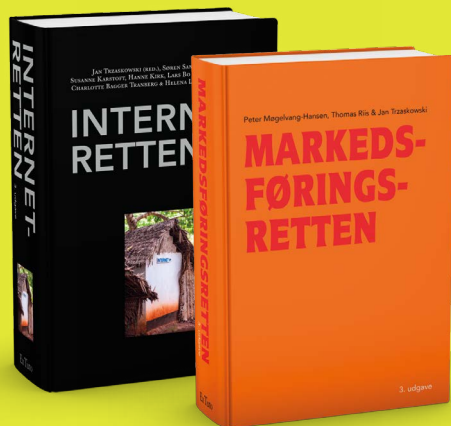
Bogen indeholder bidrag inden for en række centrale temaer af væsentlig betydning for momsretten: Samspillet mellem national ret og EU-ret, rettigheder og retssikkerhed, retspolitiske overvejelser på momsrettens område, momsrettens udvikling, momsrettens forhold til den nye digitale økonomi, momsfrigørelserne, momsfradragets retten og handel over landegrænser.

Festskriftets bidragsyderne omfatter teoretikere fra danske og udenlandske universiteter samt embedsmænd, rådgivere og advokater med speciale i momsret.

ISBN: 978-87-420-0009-0 | Udgives: December 2017 | Mere info: på www.extuto.dk og i vores nyhedsbrev

Når du bestiller dine bøger på www.extuto.com,
får du hurtig levering og 30 dages fortrydelsesret

Ved samlet køb af *Internetretten* og *Markedsføringsretten* på www.extuto.dk senest
den 31. oktober 2017 får du fri levering i Danmark og en rabat på kr. 200,- inkl. moms.



FÅ MERE VIDEN: tilmeld dig forlagets elektroniske nyhedsbrev og
mød os på BogForum i Bella Center den 11. og 12. november 2017.

| **Ex Tuto A/S** Toldbodgade 55, DK-1253 København K